

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 5Co/49/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4123201949
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 06. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Oliver Kolenčík
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2023:4123201949.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Olivera Kolenčíka, a sudcov JUDr. Mareka Olekšáka a JUDr. Lenky Kostolanskej, v právnej veci navrhovateľky: F. M. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom J., I. XX, zastúpená: Kanisová & Kanis Advokátska kancelária s. r. o., so sídlom Bratislava - mestská časť Nové Mesto, Ďumbierska 3F, proti žalovanému: F. S. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom J., I. XX, zastúpený: JUDr. Lucia Sukopová, advokátka, so sídlom Trnava, Františkánska 5, o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní žalovaného proti uzneseniu Okresného súdu Nitra zo dňa 7. marca 2023 č. k. 7C/19/2023-23, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie potvrdzuje.

Navrhovateľka má nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Nitra (súd prvej inštancie v zmysle § 12 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“) uznesením zo dňa 7. marca 2023, č. k. 7C/19/2023-23 nariadil neodkladné opatrenie, ktorým rozhodol tak, že výrokom I. uložil F. S. I., nar. XX.X.XXXX, aby dočasne nevstupoval do bytu č. X na X. poschodí v panelovom dome na adrese I. XXX/XX, J.-U., okres J., obec J., kat. úz. U., nachádzajúcom sa vo vchode č. XX bytového domu, zapísaného na LV č. XXXX pre kat. úz. U., obec J., okres J., ako stavba s. č. XXX - dom č. o. XX, stojaci na parc. reg. C, parc. č. XXX, zastavaná plocha a nádvorie o výmere XXX m², ako aj spoločných priestorov stavby súpisné číslo XXX. Výrokom II. zakázal F. S. I., nar. XX.X.XXXX, priblížiť sa k žalobkyni F. M. I., na vzdialenosť menšiu ako 50 metrov, s výnimkou účasti na procesných úkonoch v konaniach a na styku s maloletým dieťaťom, ak je to potrebné. Výrokom III. nariadil navrhovateľke, aby do 30 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia podala na súd žalobu vo veci samej, a to žalobu o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva. Výrokom IV. navrhovateľke priznal nárok na náhradu trov konania proti odporcovi v rozsahu 100 %. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia samostatným uznesením.

2. Rozhodnutie právne odôvodnil s poukazom na ust. § 324 ods. 1, 3, § 325 ods. 1, ods. 2 písm. e/, g/ a h/, § 326 ods. 1, 2 CSP, § 328 ods. 1, § 336 ods. 3 CSP.

3. V odôvodnení uznesenia súd prvej inštancie uviedol, že navrhovateľka podala dňa 7.3.2023 o 9:02 hod. na Okresný súd Nitra návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým navrhla, aby súd zakázal žalovanému vstupovať do bytu, ktorý majú v podielovom spoluvlastníctve. Zároveň navrhla, aby súd zakázal žalovanému približovať sa k žalobkyni na vzdialenosť menšiu ako 50 metrov.

4. V návrhu uviedla, že manželove správanie sa výrazne zmenilo po narodení ich maloletého syna, začal byť nervóznym a agresívnym. Manžel od malička nemal na syna trpezlivosť. Často sa k nemu správal agresívne, hlasno po ňom kričal, slovnou urážal, avšak čo je najhoršie často mu fyzicky ubližoval, o čom má aj fotky a videá dosvedčujúce manželove útoky. Pred mal. synom na ňu často vrieskal, čo

sa začalo prejavovať aj na synovi tým, že sa v noci strhával zo sna, kopal, bol nepokojný a nevedel spávať, musela ho v noci upokojovať. Veľakrát ho silno zdrapil, schmatol, agresívne ťahal za nohu po podlahe, keď neposlúchal. K nej sa častokrát správal tiež veľmi neúctivo. Psychicky ju týral, manipuloval s ňou, klamal a zavádzal. Fyzicky ju napadol, vrazil jej pästou do tváre. Nikdy si nevedel uznať svoju vinu, zo všetkého obviňoval ju. Akokoľvek sa mohla snažiť zo všetkých síl, vždy si našiel niečo, čo by jej vyčítal, a to dosť nepekným tónom. Syn sa pred otcom bál čokoľvek povedať. Manžel so synom veľmi manipuluje, klame a zavádza ho. Avšak jej syn niekoľkokrát povedal, že sa svojho otca bojí, v jeho prítomnosti je vystrašený a častokrát nepokojný. Toto manželove škaredé a agresívne správanie sa začalo prejavovať aj na synovom správaní, kedy musela s ním navštevovať aj psychológov. Jeho správanie sa prejavilo aj na jej zdravotnom stave, kedy musela byť sledovaná cestou kardiológie. Toto jeho správanie sa už nedalo zvládať. Tak mu navrhla, aby sa aspoň na mesiac odsťahoval, tak s tým súhlasil. Počas jeho neprítomnosti u nich v domácnosti bol syn milý, dobré, poslušné dieťa a bol doma pokoj. Avšak po jeho návrate sa všetko zase zhoršilo. A posledná bodka za všetkým bola, keď manžel sotil syna do steny tak silno (2.12.2022), že museli bežať na pohotovosť, a výsledok bol: zlomená kľúčna kosť. Syn mi potvrdil, že ho otec sotil, čo manžel sám priznal. Vzhľadom k uvedeným skutočnostiam a obavám bola nútená podať oznámenie o priestupku ako aj trestné oznámenie na F. S. I. na príslušnom OR PZ, aby manžel synovi a jej už nikdy viac fyzicky neublížoval, pretože to môže zanechať na dieťati silné stopy do budúcnosti a môže z neho vyrásť agresívny človek. V súčasnosti býva so synom v byte sama, manžel sa pred Vianocami odsťahoval, trvala na tom po tom incidente čo sa stal. Syn je bez manželovej prítomnosti v našej domácnosti dobrý, spokojný a poslušný. Manžel sem-tam príde domov a robí s nimi poriadky a potom hneď aj odíde. Taktiež po telefonátoch mal. syna s otcom býva vždy rozrušený, roztržitý, nepokojný, nevie sa sústrediť na učenie, celkovo zle znáša telefonáty s odporcom. Je im bez neho lepšie. Nemôže pripustiť, aby sa stalo ešte niečo oveľa horšie. Minule sa syna pýtala, či vie, prečo táta s nimi nebýva tak odpovedal: „lebo ju bil“. Ona ako matka musí svojho syna chrániť a nedovoliť, aby im viac už fyzicky ubližoval.

5. Súd prvej inštancie uviedol, že nariadi neodkladné opatrenie na základe návrhu len vtedy, ak sú splnené zákonné predpoklady ustanovené v § 325 ods. 1 CSP, pričom tento návrh na nariadenie neodkladného opatrenia musí obsahovať náležitosti uvedené v § 326 CSP. Z týchto ustanovení je zrejmé, že súd môže nariadiť neodkladné opatrenie iba vtedy, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery strán alebo existuje obava, že exekúcia rozhodnutia bude ohrozená. Nariadenie neodkladného opatrenia je prípustné a opodstatnené vtedy, ak sa tvrdí a osvedčí, že existuje právny vzťah medzi stranami, tento vyžaduje bezodkladnú úpravu a osvedčí sa dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana. Pre nariadenie neodkladného opatrenia nie je potrebná taká miera dôkaznej istoty, ako pre vydanie rozhodnutia vo veci samej. Je však potrebné, aby boli aspoň v základnej miere osvedčené skutočnosti odôvodňujúce potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, ako aj dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana. Dôkazné bremeno, resp. bremeno osvedčenia spočíva výlučne na navrhovateľovi neodkladného opatrenia. Preukázanie alebo aspoň osvedčenie skutočností odôvodňujúcich nariadenie predbežného opatrenia posudzuje súd len podľa obsahu návrhu a k nemu pripojených listín. Neodkladným opatrením by nemalo dochádzať k zásahu do práv nad nevyhnutnú mieru.

6. Uviedol, že z návrhu navrhovateľky je zrejmé, že navrhuje nariadiť neodkladné opatrenie na ochranu svojho života a zdravia ako aj života a zdravia svojho syna. Súd posúdil návrh navrhovateľky na nariadenie neodkladného opatrenia z vyššie uvedených hľadísk a zistil, že je dôvodný. Navrhovateľka dostatočne osvedčila nielen potrebu dočasne upraviť pomery účastníkov (dôvodnú obavu z násilného správania žalovaného), ale aj nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy. Nariadením neodkladného opatrenia sa zabráni prípadnému útoku odporcu na navrhovateľku a jej syna, ktorý je, vzhľadom na navrhovateľkou opísané doterajšie správanie sa odporcu, možné očakávať, navyše žalovaný bol už aj Okresným riaditeľstvom PZ v Nitre, odbor kriminálnej polície, vykázaný zo spoločného obydľia odo dňa 1.3.2023 na dobu 14 dní. V tejto súvislosti súd uvádza, že právo na ochranu života a zdravia, ktoré je ohrozované, má absolútnu povahu, pričom je silnejšie ako právo na obydľie. Navrhovateľka podľa názoru súdu osvedčila, že zo strany odporcu dochádza k takému správaniu sa, ktoré navrhovateľku a jej syna ohrozuje a je preto potrebné jej návrhu vyhovieť. Uvedené vyplýva aj z lekárskej správy zo dňa 2.12.2022, keď mal. synovi bola diagnostikovaná zlomenina kľúčnej kosti.

7. Ďalej z návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia navrhovateľky je zrejmé, že žiada o zákaz priblíženia podľa § 325 ods. 2 písm. h/ CSP. Z potvrdenia o vykázaní zo spoločného obydľia má

súd v konaní osvedčené, že je potrebné bezodkladne upraviť pomery navrhovateľky v časti zákazu približovania sa navrhnutým neodkladným opatrením. Odporca sa správa agresívne, násilne a uvedené konanie odporcu v nej tak vzbudilo dôvodnú obavu o svoj život a zdravie ako aj o život a zdravie svojho syna, ku ktorému sa správa obdobne. Súd zohľadnil záujem na ochrane života, zdravia a bezpečia navrhovateľky, ktorej fyzickú a telesnú integritu žalovaný narušil. Z potvrdenia o vykázaní zo spoločného obydlija zo dňa 1.3.2023 vyplýva, že jeho platnosť je obmedzená po dobu 14 dní, kedy odporca nesmie vstúpiť do domu, pričom možno očakávať zopakovanie tohto konania odporcu voči navrhovateľke a jej synovi po uplynutí doby. Neodkladné opatrenie má preventívnu funkciu a chránenej osobe má byť v odôvodnených prípadoch poskytnutá okamžitá a efektívna súdna ochrana, ak existujú závažné dôvody sa domnievať, že je ohrozený jej život, telesná alebo sexuálna integrita, osobná sloboda alebo bezpečnosť. Právo na ochranu života a zdravia osoby, ktoré je násilníkom ohrozovaná, má absolútnu povahu, a preto je toto opatrenie vydávané v jej záujme.

8. Súd prvej inštancie po oboznámení sa s návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia v spojení s listinnými dôkazmi v konaní predloženými navrhovateľkou dospel k záveru, že podmienky pre nariadenie navrhovaného neodkladného opatrenia, ktorým by bolo odporcovi zakázané vstupovať do bytu ako aj zakázané priblížiť sa k navrhovateľke na vzdialenosť menšiu ako 50 metrov, sú splnené. Týmto nárokom je v danom prípade Ústavou SR zaručené právo navrhovateľky na nedotknuteľnosť jej osoby a jej súkromia. Právo nebyť vystavený bezprostrednej hrozbe ohrozenia duševnej či telesnej integrity osoby je základným ľudským právom. Dôkazy predložené navrhovateľkou napĺňajú hypotézy uvedené v ustanovení § 325 ods. 2 písm. e/ a h/ CSP, že odporca svojím konaním vo vzťahu k navrhovateľke dôvodne môže ohroziť jej telesnú a duševnú integritu. Súd neposudzuje a neskúma, či zo strany odporcu skutočne došlo k násilnému správaniu voči navrhovateľke, a preto nijako nie je dotknutá prezumpcia neviny odporcu. Preukázanie násilného správania môže byť predmetom iba priestupkového, resp. trestného konania. Nad rámec návrhu navrhovateľky súd vymedzil výnimky zo zákazu približovania sa k nej, keďže podľa názoru súdu bolo potrebné osobitne upraviť situácie, v ktorých bude stretnutie navrhovateľky a odporcu nevyhnutné pre konania pred štátnymi orgánmi, orgánmi činnými v trestnom konaní, správnymi orgánmi. resp. súdmi.

9. V zmysle § 336 ods. 1 CSP, súd uložil žalobkyni povinnosť podať žalobu vo veci samej v lehote 30 dní od právoplatnosti tohto uznesenia a to žalobu o vylúčenie druhého manžela z užívania nehnuteľnosti alebo o obmedzenie užívacieho práva k nehnuteľnosti podľa § 146 ods. 2 OZ z vyššie uvedených nehnuteľností, nakoľko súd mal z listu vlastníctva č. XXXX, k. ú. J. preukázané, že vyššie uvedená nehnuteľnosť je v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov v podiele X/X, a preto neodkladným opatrením nemožno dosiahnuť trvalú úpravu pomerov, keďže žalovaný má vlastnícke právo k predmetnej nehnuteľnosti.

10. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 1 CSP, na základe ktorých v konaní o nariadení neodkladného opatrenia bola žalobkyňa úspešná v plnom rozsahu, preto jej súd priznal nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100 %. O výške trov konania rozhodne súd samostatným uznesením vydaným súdnym úradníkom po právoplatnosti tohto rozhodnutia.

11. Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný. Uviedol, že podmienky pre nariadenie navrhovaného neodkladného opatrenia splnené neboli. Matka predložila lekársku správu, fotografie, videá, ako aj potvrdenie z polície o dočasnom zákaze približovania sa. Uvedené doklady predkladala matka aj do konania sp. zn. 24P/26/2023, z ktorých vôbec nie je zrejmé, o aké zranenia ide, akým spôsobom k nim malo prísť, kto ich spôsobil a kedy k nim prišlo. Z videí vyplýva, že slová matky smerované k maloletému sú účelové. Matka vyhotovila video bez súhlasu žalovaného. V návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sp. zn. 24P/26/2023 otec uviedol, že počas spolužitia rodičov v jednej domácnosti trval na tom, že maloletý má rodičov rešpektovať, vedieť kde sú jeho hranice, počúvať čo mu rodičia hovoria a akceptovať to. Matka s tým nesúhlasila a jej výchova bola výrazne benevolentnejšia. Žalovaný bol toho názoru, že vo výchove dieťaťa by mali rodičia určiť isté hranice, ktoré by dieťa nemalo prekročiť, a ak áno, tak s následkami, o ktorých bude vopred informované. Navrhovateľka uvedené neriešila a naopak, žalovaného pred maloletým obvinila, že ho týra a bije. Maloletý bol väčšinou takmer bezproblémovým chlapcom, ak bol len s jedným z rodičov. Akonáhle boli rodičia spolu, maloletý akoby vycítil napätie medzi nimi a začal sa správať tak, že bolo potrebné ho opakovane usmerňovať, aby sa správal slušne. K incidentu z decembra 2022 uviedol, že žalovaný

ukladal v kuchyni príbor do šuplíka a maloletý mu „asistoval“ tak, že sa snažil zasunúť šuplík vždy vtedy, keď do neho žalovaný ukladal príbor. Žalovaný ho opakovane napomenul, asi trikrát, a on si nedal povedať a naďalej sa tým zabával. V snahe predísť pokračovaniu tejto zábavy bol otočený k mal. S. chrbtom a urobil krok doľava smerom do stredu šuplíka. Maloletý tento postup otca nečakal, narazil do otca zozadu a tento náraz ho odrazil a udel sa o stenu plecami a prišlo k zlomenine kľúčnej kosti. Poukázal na konanie sp. zn. 24P/26/2023, v ktorom sa mal. S. vyjadril, že sa otcovi snažil opakovane šuplík zatvoriť. Súd neodkladné opatrenie na stretávanie sa nariadil a to bez prítomnosti matky. Z predloženej lekárskej správy matky z pohotovosti zo dňa 3.7.2022 nevyplýva, že by žalobkyňa mala poranený nos a nič sa konkrétne v správe o poraneniach nosa či tváre nepíše. Žalovaná v správe uviedla, že ju manžel udel do tváre. Ide o chabý dôkaz a za tým účelom predložil fotografiu z rovnakého dňa, pričom ráno išli spolu so synom a žalobkyňou do kostola a následne do mestského parku na obed. Je až absurdné spájať tento deň s nejakým incidentom. Večer prišlo k hádke a žalobkyňa odišla zo spoločného bytu a po nejakej dobe sa vrátila. V komunikácii v aplikácii Whatsapp ani jedným slovom v nej nie je spomenutý fyzický útok žalovaného voči osobe žalobkyne. O zdravom nose žalobkyne svedčia aj fotografie vyhotovené o pár dní neskôr (12.7. až 16.7.) na dovolenke v hoteli U.. Údajný útok žalovaného na žalobkyňu dňa 3.7.2022 považujú za účelovo vykonštruovaný. Uviedol, že po odchode zo spoločnej domácnosti žalovaný chodieval navštevovať syna od januára 2023 2x až 3x týždenne, so synom sa vždy pohral a syn nechcel otca pustiť z bytu preč. Matka ale maloleté dieťa manipulovala. Na zvukových nahrávkach, ktoré vyhotovil, naňho žalobkyňa slovne útočí a je zrejmé, že nie je obeťou. Matka má prudkú, výbušnú a panovačnú povahu. Väčšina hádok medzi nimi končila fyzickým útokom navrhovateľky voči žalovanému. Žalovaný nikdy nenavštívil lekára, ani nenahlásil incidenty na políciu a z jedného napadnutia si vyhotovil fotografiu, ktorú predložil. Súd nezohľadnil postupnosť krokov žalobkyne. Až po tom, čo otec inicioval konanie o nariadenie neodkladného opatrenia, pretože mu matka bránila stretávať sa riadne so synom, iniciovala trestné konanie proti žalovanému. Pri pohovore s kolíznym opatrovníkom sa vyjadrila, že trestné oznámenie doteraz nepodala, pretože mala strach. Matka skončila s otcom akúkoľvek komunikáciu cez Whatsapp. Odmietla sa zúčastniť stretnutia s koordinátorkou súdu za účelom riešenia otázky starostlivosti o maloletého. Žalovaný poukázal na priamy rozpor nariadeného neodkladného opatrenia s neodkladným opatrením vo veci sp. zn. 24P/26/2023, ktoré bol nariadené skôr, pretože nemôže vstúpiť do miesta bydliska maloletého.

12. K odvolaniu žalovaného sa vyjadrila navrhovateľka tak, že považuje nariadenie neodkladného opatrenia za správne a dôvody trvajú. Správanie žalovaného, a teda fyzické útoky na žalobkyňu spoločného maloletého syna, nadávanie, agresívne správanie a vyhrážanie sa, poznamenalo ju, aj maloletého syna po psychickej stránke, že nedokážu žiť plnohodnotný život, neustále majú strach a obavy zo žalovaného. Žalobkyňa absolútne nesúhlasí s odvolaním žalovaného, pretože jeho tvrdenia považuje za nepravdivé, snažiace sa bagatelizovať jeho správanie a prejavy. V aktuálnej dôkaznej situácii je cieľom minimalizovať poškodenie zdravia žalobkyne ako aj maloletého syna. Uviedla, že psychický nátlak sa napriek vykázaníu neskončil. Žalovaný opakovane kontaktuje navrhovateľku a vyhráža sa jej. V dôsledku strachu zo žalovaného navrhovateľka trpí strachom z jeho prítomnosti a zle spáva. Poukázala na odbornú literatúru a články o násilí na ženách, poukázala na to, že možno argumentovať v odvolaní mýtmi o domácom násilí, ale v spojitosti s opakovaným poukazovaním na údajné fyzické problémy navrhovateľky len zdôrazňuje snahu žalovaného o bagatelizovanie páchaného násillia v rodine. Les s obťažami je možné tvrdiť, že maloletý Matúš by mal odtlačky ruky na tvári, zadku a chrbte od niekoho iného, ako sa to snaží uviesť žalovaný v odvolaní. Toto domáce násillie je vo svojej podstate latentným násilím, ktoré sa najčastejšie odohráva v domácnosti bez svedkov. Žalovaný je dospelý a je zodpovedný za odhad miery jeho výchovných prostriedkov. Takéto výchovné metódy sú celkom zjavne násilím. Výsledky trestného stíhania zatiaľ navrhovateľka nepozná. Argumentácia žalovaného, že v uvedený deň so synom prežili pekný deň, nehovorí o tom, čo sa stalo v noci. Žalovaný sa k nej v posteli správal násilnícky a chcel ju znásilniť a následne jej vrazil pästou do tváre. Po tomto útoku sa navrhovateľka pokúsila konečne s násilím v rodine niečo urobiť. Sadla do auta a chcela ísť na políciu, pred policajnou stanicou aj bola, ale sa bála, že jej nikto neuverí a tak tam nešla, ale išla na pohotovosť. Mala opuch na tvári a bolel ju udtretý nos. Nepotvrdilo sa, že mal nos zlomený. Potom sa vrátila a žalovanému zo strachu nič nepovedala. Pokiaľ ide o jej nespolutrácu s koordinátorom, poukázala na metodickú príručku MS SR, ktorá uvádza, že v prípadoch násillia sú legitímne dôvody na odmietnutie vzájomnej komunikácie s druhým rodičom, čo je bezpečnostnou stratégiou a snahou obeť chrániť sa pred opätovnou viktimizáciou a nie prejavom nespolutráce. Žalovaný nepotrebuje pre uplatnenie práva na styk s maloletým vstupovať do spoločného obydllia. Nariadené neodkladné opatrenie netrpí v tomto smere žiadnymi nedostatkami a v žiadnom prípade neobmedzuje v styku žalovaného

s maloletým S., aj keď maloletý styk odmieta, čo však bude predmetom iných konaní. Žalovaný necíti žiadnu ľútosť nad svojim chovaním a naopak bagatelizuje svoje správanie voči navrhovateľke ako aj voči maloletému. Navrhla potvrdiť napadnuté uznesenie v celom rozsahu.

13. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“) preskúmal napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie bez prejednávania veci na nariadenom odvolacom pojednávaní v zmysle § 385 ods. 1 CSP a contrario vychádzajúc zo stavu rozhodujúceho v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie v zmysle § 329 ods. 2 CSP, a dospel k záveru, že napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie je potrebné v zmysle § 387 ods. 1 CSP potvrdiť.

14. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

15. Podľa § 324 ods. 1 CSP, pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

16. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

17. Podľa § 325 ods. 2 písm. e/, h/ CSP neodkladným opatrením možno strane uložiť najmä, aby nevstupovala dočasne do domu alebo bytu, v ktorom býva osoba, vo vzťahu ku ktorej je dôvodne podozrivá z násillia, sa na určenú vzdialenosť nepribližovala alebo iba obmedzene približovala k osobe, ktorej telesná integrita alebo duševná integrita môže byť jej konaním ohrozená.

18. Podľa § 329 ods. 2 CSP, pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

19. Podľa § 326 ods. 1,2 CSP v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha. K návrhu musí navrhovateľ pripojiť listiny, na ktoré sa odvoláva.

20. Podľa § 328 odsek 1 CSP, ak súd nepostupoval podľa § 327, nariadi neodkladné opatrenie, ak sú splnené podmienky podľa § 325 ods. 1, inak návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne.

21. Podľa § 336 ods. 3 CSP, súd aj bez návrhu uznesenie o neodkladnom opatrení zruší, ak žaloba nebola v lehote podaná.

22. Pre nariadenie neodkladného opatrenia je irelevantné, či v prospech povinnej osoby svedčí vlastnícke alebo iné subjektívne právo vo vzťahu k dotknutému domu alebo bytu. Prípadné obmedzenie výkonu vlastníckeho práva má v tomto prípade legitímny účel, ktorý je do značnej miery zdôraznený verejným záujmom. Samotné obmedzenie je pritom vždy dočasné, čo je do značnej miery zdôraznené verejným záujmom. Pri nariaďovaní neodkladného opatrenia musí mať súd za osvedčené dôvodné podozrenie z násillia na navrhovateľovi. Dôkazné bremeno zaťažuje samotného navrhovateľa. Súčasne je nevyhnutné hodnoverne osvedčiť, že navrhovateľova osobná integrita vykazuje znaky fyzického alebo psychického násillia. Pôjde predovšetkým o lekárske správy, trestné oznámenia, čestné vyhlásenia tretej osoby (v pozícii svedka incidentu) a pod. (Števec. M, Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, 1097 s.).

23. Násillie možno vo všeobecnosti definovať ako úmyselné použitie fyzickej sily alebo moci, buď len pravdepodobne ohrozené alebo skutočné, proti osobe alebo proti určitej skupine alebo spoločenstvu, ktoré buď má za následok, alebo má vysokú pravdepodobnosť následok poranenia, smrť, psychickú škodu, maldevelopment a podobne. Násillie znamená najčastejšie označenie jednorazového fyzického aktu, resp. postupu, pri ktorom človek spôsobuje ujmu druhému človeku. Iná charakteristika násillia hovorí o akýchkoľvek aktoch, vrátane zanedbávania, ktoré ovplyvňujú život, fyzickú a psychickú integritu

alebo slobodu jednotlivca, alebo poškodzujú rozvoj jeho osobnosti. Neodmysliteľnou kategóriou násilia je bolesť a hrozba bolesti (Najvyšší súd SR, sp. zn. 5M Cdo 10/2012 in Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, 1102 s.).

24. Pri rozhodovaní o neodkladnom opatrení sa teda nedokazuje, ale vychádza len z osvedčenia práva a z osvedčenia ohrozenia práva. Nariadenie neodkladného opatrenia je prípustné a opodstatnené vtedy, ak sa tvrdí a osvedčí, že sú tu právne vzťahy medzi stranami, tieto právne vzťahy vyžadujú dočasnú úpravu, táto dočasná úprava je potrebná, v právnych vzťahoch medzi stranami nevytvorí nenávratný stav a neprimeraným spôsobom nezasahuje do právnych vzťahov medzi stranami.

25. Súd prvej inštancie je teda viazaný skutkovým a právnym stavom v čase vydania svojho rozhodnutia, pričom musí zohľadniť aj zmeny, ku ktorým došlo od podania návrhu. Dôvodne podaný návrh preto môže zamietnuť pre dodatočnú (následnú) absenciu zákonných dôvodov na nariadenie neodkladného opatrenia v čase vydania uznesenia, a naopak. Osobitný význam má § 329 ods. 2 CSP pre odvolacie konanie. Pri preskúvaní vecnej správnosti odvolaním napadnutého rozhodnutia o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia je aj pre odvolací súd relevantný stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie. To neznamená, že nemôže zopakovať alebo doplniť dokazovanie v zmysle § 384 CSP. Vylúčené je však to, aby svoje rozhodnutie založil na skutočnostiach, ktoré nastali až po vydaní napadnutého uznesenia. Na tieto skutočnosti odvolací súd neprihliada. (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, 1119 s.).

26. V zmysle vyššie uvedeného teda treba odlišovať skutočnosti na jednej strane, a prostriedky procesnej obrany alebo útoku na druhej strane. V prípade prípustnosti prostriedku procesného útoku a procesnej obrany v odvolacom konaní odvolací súd môže prihliadať na nimi preukázané (osvedčené) skutočnosti, ktoré nastali do času rozhodnutia súdu prvej inštancie, hoci vyšli najavo v odvolacom konaní. Výklad, ktorý by v zmysle § 329 ods. 2 CSP znemožňoval vychádzať z iných prostriedkov procesného útoku alebo obrany (napr. prípustný návrh dôkazu), než ktoré boli predložené súdu prvej inštancie do vydania neodkladného opatrenia nie je v súlade s gramatickým výkladom uvedeného ustanovenia, ani s podstatou potreby fixovania skutkového stavu do času rozhodnutia súdu prvej inštancie.

27. Odvolací súd poukazuje na správnosť vyhodnotenia rozhodujúcich tvrdení navrhovateľky v otázke nevyhnutnosti nariadenia neodkladného opatrenia. Odvolací súd konštatuje, že v tomto prípade je vidieť existenciu „pnutia“ medzi navrhovateľkou a žalovaným, ktoré trvá po dlhší čas. Toto pnutie možno charakterizovať ako vzájomnú interakciu, ktorá nadobúda a nadobudla rozmery, ktoré sa pre riadne spolužitie a fyzickú blízkosť bez patologických prejavov vylučujú. Z obsahu predložených dôkazov zo strany navrhovateľky bolo možné mať za osvedčené existenciu dlhšie trvajúceho menej a viac intenzívneho správania sa žalovaného, ktoré vykazuje známky fyzického a psychického násilia v takom (minimálne potrebnom) rozsahu a intenzite, ktoré umožnilo súdu dospieť k správne mu záveru o dôvodnosti nariadenia neodkladného opatrenia. Uvedené závery nezvrátili ani tvrdenia a dôkazy produkované v odvolacom konaní.

28. Odvolací súd poukazuje na súhrnné zistenie, ktoré pramenilo z obsahu vyjadrení strán sporu o tom, že takéto násilné správanie otca je prítomné a intenzívnejšie v čase, kedy spoločný priestor zdieľajú obe strany a potom sa takéto násilné správanie prejavuje aj voči maloletému. Inými slovami, prítomnosť žalovaného v prostredí, kde sa nachádza navrhovateľka, je samo osebe rizikovým faktorom spolužitia pre existenciu násilného správania žalovaného. Toto zistenie (prenášanie násilného správania na maloletého) napokon presvedčilo odvolací súd o tom, že aj keď na prvý pohľad existuje akýsi rozpor medzi zákazom približovania sa žalovaného k navrhovateľke na jednej strane a v umožnení stýkania sa žalovaného s maloletým na strane druhej (pretože vo vyjadrení navrhovateľka de facto súhlasila s ďalším stykom žalovaného s maloletým, hoci poukazovala na násilné správanie sa aj voči nemu), v skutočnosti ide hlavne o potrebu odstránenia primárneho zdroja pnutia a vzájomného vplyvu s následkom násilného správania žalovaného voči samotnej navrhovateľke. Po odstránení takéhoto zdroja je vysoký predpoklad existencie korektného vzťahu počas styku medzi žalovaným a maloletým. Odvolací súd vychádzal tiež zo záverov rozhodnutia Krajského súdu v Nitre, ktorý v odôvodnení uznesenia č. k. 7CoP/14/2023-218 zo dňa 14.4.2023 poukazoval na zranenia maloletého počas incidentu v kuchyni, pričom upriamil pozornosť na výpoveď maloletého pred kolíznym opatrovníkom, ktorý uvádzajúc, že keď tam v šuflíku mal tatino

ruku, on opätovne privieral šuflík, tatino ho upozornil, aby to nerobil. On neposlúchol. Potom maloletý povedal, že „silno ma buchol zadkom a ja som narazil do steny“.

29. Uvedený incident v očiach odvolacieho súdu nasvedčuje možnej vzťahovej frustrácii pri odlišnom nazeraní oboch rodičov na výchovu maloletého, pričom uvedený incident mohol vzniknúť práve v dôsledku potreby dokázať, že metódy výchovy používané žalovaným sú efektívnejšie. Hoci sa primárne v tomto konaní posudzuje otázka násilia, ktoré je, resp. bolo páchané na navrhovateľke žalovaným, súd pri ustáľovaní hodnovernosti tvrdení navrhovateľky o agresívnejšom správaní sa žalovaného vzchádzal vo svojom súhrne aj zo zistení existencie neadekvátnych prejavov žalovaného voči maloletému, ktoré situáciu dokresľujú.

30. Odvolací súd konštatuje, že k incidentu v kuchyni nevyjadruje záver o úmyselnom konaní otca vo vzťahu k maloletému, avšak poukazuje na vyjadrenia žalovaného, ktoré spočívali v preferencii prísnejšieho modelu rodičovskej výchovy, ktoré sa môžu odzrkadliť v nepriaznivých následkoch a tie sa aj prejavili (osvedčili). Aj neúmyselné, ale neobozretné výchovné metódy môžu spôsobiť maloletému následok v podobe zlomenej kľúčnej kosti. Ako osoba dospelá musí obozretne pristupovať k maloletému (7-ročnému) dieťaťu, pretože potom sa môže javiť, a v očiach odvolacieho súdu sa aj javí, že prostriedky výchovy v dostatočnej miere prekračujú rámec adekvátneho prístupu k správaniu maloletej osoby, z ktorej môžu prameniť aj dôsledky pre maloletú osobu. Odvolací súd toto uvádza na účely osvedčovania násilných prejavov žalovaného vo vzťahu k okoliu v prítomnosti druhého rodiča vo vzťahu k tomuto druhému rodičovi (navrhovateľke). V tomto konaní sa tvrdené skutočnosti osvedčujú. V prípade riadneho dokazovania môže dôjsť k inému záveru.

31. Násilné správanie odvolací súd videl v hodnoverných (osvedčených) tvrdeniach navrhovateľky, ktoré zapadali do celkového kontextu okolností predchádzajúceho spoločného spolužitia. Uvedené násilie žalovaného voči navrhovateľke neodkladného opatrenia by bolo možné podľa názoru odvolacieho súdu charakterizovať ako dlhšie trvajúce násilie nižšej intenzity spočívajúce v ráznejšom prístupe riešenia problémov spolužitia zo strany žalovaného, či už v psychickej alebo fyzickej rovine. Čiastkové násilie žalovaného voči navrhovateľke bolo osvedčené aj z incidentu, ktorý bol nepriamo zachytený v anamnéze z lekárskej správy, do ktorej navrhovateľka uviedla dôvod úderu do tváre manželom, ktorý sa odohral 3.7.2022. Tvrdenia otca o tom, že išlo o pekný deň a nemohlo sa nič udiať vyznievajú bagatelizujúco, pretože návšteva lekára sa udiala v nočných hodinách, pričom bolo prijateľne osvedčené, že navrhovateľka pod vplyvom strachu navštívila lekára bez toho, aby sa to žalovaný dozvedel, pričom samozrejme nemožno vylúčiť, že ak by išlo o prvý incident v ich spoločnom spolunažívaní, tak by mu možno neprikladala potrebu navštíviť lekára a „zadovážiť si tak“ dôkazný prostriedok pre ďalšie účely. Je možné konštatovať, že zvyčajne prípady dlhodobiejšieho násilia v rodine vytvárajú prostredie hľadania únikových ciest pred násilím, alebo hrozbou násilia. Jednotlivé čriepky obrazu o hodnovernom podaní popísania správania žalovaného dávajú aj lekárske správy maloletého S. ktoré vo svojom súhrne dotvorili presvedčenie odvolacieho súdu o existencii násilnejších prejavoch žalovaného pri aplikácii výchovných metód, ktoré matka neschvaľovala. Je pravda, že z lekárskeho správania nebolo možné jednoznačne zistiť ako sa dej „poranenia maloletého“ stal, alebo kto mu dopomohol, avšak v svetle mozaiky existencie nepopretého incidentu v kuchyni a tvrdenia samotného žalovaného o prísnejších metódach výchovy presvedčili odvolací súd potvrdzujúc správne rozhodnutie prvoinštančného súdu o tom, že násilné správanie voči navrhovateľke je, resp. bolo prítomné. Navyše zjednodušujúce vysvetlenia žalovaného znižujúce závažnosť existencie zásahov do fyzickej integrity maloletého väčšmi zhodnovernili tvrdenia navrhovateľky o prítomnosti násilia aj voči nej.

32. Odvolací súd vyhodnocoval existenciu rizika opakovaného násilného správania (fyzického, alebo psychického) žalovaného voči navrhovateľke a v prítomnosti navrhovateľky aj voči maloletému (ktorú spojitost' odvolací súd uviedol vyššie) vo vzťahu k zásahu do oprávnenia užívať nehnuteľnosť aj vo vlastníctve žalovaného, pričom dospel k záveru, že pre upokojenie situácie medzi žalovaným a navrhovateľkou a pri konštatovaní existencie dôvodného podozrenia z násilia odvodené tiež vo vzťahu k maloletému bolo namieste nariadiť neodkladné opatrenie a tým primerane a dočasne zasiahnuť do vlastníckeho práva žalovaného. V tomto konaní nebolo vyslovené extrémne násilie voči navrhovateľke (čím sa neznižuje závažnosť prítomnosti zisteného násilia), pričom bolo osvedčené násilie v takom minimálnom rozsahu a intenzite, ktoré už umožnilo súdu konštatovať potrebu dočasnej úpravy pomerov medzi stranami nariadením neodkladného opatrenia.

33. Vo vzťahu k zákazu približovania odvolací súd poukazuje na vyššie uvedené zistenia, pričom tie prirodzene umožnili konštatovať odôvodnenú potrebu zákazu priblíženia sa žalovaného k navrhovateľke. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na odvolací dôvod, ktorý spočíva v rozpornosti nariadeného neodkladného opatrenia. Nemožno konštatovať, že výrok (kvázi zamietajúci), ktorým prvoinštančný súd vylúčil pôsobnosť zákazu priblíženia sa žalovaného k navrhovateľke z dôvodu procesných úkonov a realizácie styku by bol v rozpore s realizáciou výkonu styku žalovaného s maloletým, pretože na účel výkonu styku otec môže prísť vyzdvihnúť maloletého na miesto pobytu maloletého na nevyhnutný čas a to isté platí pre odovzdanie maloletého v mieste pobytu.

34. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania súd rozhodol v zmysle § 396 ods. 1 CSP v spojení s CSP § 255 ods. 1 CSP tak, že procesne úspešnej navrhovateľke priznal voči žalovanému náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

35. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 druhá veta Civilného sporového poriadku v spojení s § 3 ods. 9 posledná veta zák. č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).